

Zakon o sprječavanju nereda na športskim natjecanjima

Narodne novine broj: 117/03, 71/06, 43/09, 34/11 i
68/12-Odluka Ustavnog suda RH

**Mladen Genc
Robert Završki**

UVOD

Predmet ovog izlaganja je analiza odredbi čl. 34.a, čl. 39. st. 1. toč. 5. i čl. 39.a st. 1. toč. 2. Zakona o sprječavanju nereda na športskim natjecanjima, s osvrtom na pitanja koja su se pojavila u praksi i odluke Visokog prekršajnog suda Republike Hrvatske.

Svrha ovoga Zakona je osiguravanje sigurnosti gledatelja, natjecatelja i drugih sudionika športskog natjecanja ili športske priredbe i stvaranje okruženja koje sprječava, suzbija i sankcionira nedolično ponašanje, nered, te nasilje, prije, za vrijeme i nakon športskog natjecanja ili športske priredbe, zaštita gledatelja koji se dolično ponašaju, zaštite drugih građana i njihove imovine, imovine pravnih osoba te stvaranje uvjeta da športsko natjecanje ili športska priredba što više pridonosi kvaliteti života građana, osobito mladeži.

Članak 34.a

(1) Osobi za koju postoje saznanja da se već ranije protupravno ponašala za vrijeme dolaska, održavanja ili odlaska s nekog športskog natjecanja prekršajni sud na prijedlog policijske uprave nadležne za mjesto održavanja športskog natjecanja ili policijske uprave nadležne za područje na kome se nalazi prebivalište takve osobe može izreći zabranu prisustvovanja određenom športskom natjecanju ili zabranu prisustvovanja športskim natjecanjima za vrijeme koje ne može biti kraće od šest mjeseci niti duže od godinu dana.

(2) Osoba kojoj je izrečena zabrana iz st.1. ovoga čl. dužna je najkasnije dva sata prije početka određenog športskog natjecanja pristupiti u nadležnu policijsku postaju prema mjestu prebivališta, a ako je odsutna iz mjesta prebivališta i nalazi se u Republici Hrvatskoj u najbližu policijsku postaju i javiti se dežurnom policijskom službeniku te ga izvijestiti o adresi na kojoj će se nalaziti za vrijeme trajanja određenog športskog natjecanja, kao i za vrijeme do isteka dva sata nakon završetka tog natjecanja.

(3) Adresa iz st.2. ovoga čl. ne može biti unutar područja od dva kilometra od športskog objekta na kojem se održava športsko natjecanje za koje je osobi izrečena zabrana iz st.1. ovoga čl., osim u slučaju kada ta osoba unutar navedenog područja ima prebivalište ili boravište, odnosno mjesto rada ili u drugim opravdanim slučajevima.

Bitna saznanja su :

- Podaci iz Zbirke podataka o osobama i događajima vezano za športska natjecanja**
- Pravomoćne odluke domaćih i inozemnih sudova**

Rješenje Ustavnog suda Republike Hrvatske

br: U-I-2186/2008 od 29. svibnja 2012. (NN, broj: 68/12)

- **mjera koja po svojoj prirodi nije sankcija već posebna mjera – mjera prevencije, ne nalazi se među zaštitnim mjerama propisanim ZoSNŠN jer je njen cilj preveniranje mogućeg protupravnog ponašanja**
- **sprječavanje protupravnog ponašanja osobe jer nad interesom pojedinca pretežu javni interes i pravo drugih osoba za sigurnu nazočnost na športskom događaju**

Odluka Europskog suda za ljudska prava – Seražin protiv Hrvatske broj 19120/15 od 9. listopada 2018., objavljena 8. studenoga 2018.

- **legitimni cilj preventivne mjere bio je zaštita drugih osoba koje dolaze na nogometne utakmice te zaštita javnog reda i mira**
- **nema povrede načela ne bis in idem – radi se o odvojenoj mjeri koja nije direktno povezana s prekršajem – cilj je zaštita većeg broja gledatelja i javnog reda i mira, a ne radi se o dodatnom kažnjavanju**

Prekršaji koji u sebi sadrže govor mržnje

UVOD

Pri ocjeni prekršaja iz članka 39. stavka 1. točke 5. i članka 39.a stavka 1. točke 2. Zakona o sprječavanju nereda na športskim natjecanjima utvrđuje se je li došlo do javnog oblika neprihvatljivog izražavanja na športskom događaju, dakle radikalnog tipu izražavanja na športskoj priredbi koje predstavlja iskazivanje mržnje na temelju određene pripadnosti, a koje se može izvršiti izravnim govorom, ali i kroz javno istaknute simbole, grafite, crteže, plakate...

Članak 39.a

Novčanom kaznom od 5.000,00 do 25.000,00 kuna ili kaznom zatvora u trajanju od najmanje 30 dana do najdulje 60 dana kaznit će se za prekršaj fizička osoba koja:

- 2. pjeva pjesme ili dobacuje natjecateljima ili drugim gledateljima poruke čiji sadržaj iskazuje ili potiče mržnju na temelju rasne, nacionalne, regionalne ili vjerske pripadnosti (članak 4. stavak 1. podstavak 7.)**

Članak 4.

Protupravnim ponašanjem u smislu ovoga Zakona smatra se:

(podstavak 7.)

– pjevanje pjesama ili dobacivanje poruka čiji sadržaj iskazuje ili potiče mržnju ili nasilje na temelju rase, nacionalne, regionalne ili vjerske pripadnosti,

Članak 39.

(1) Novčanom kaznom od 2.000,00 do 15.000,00 kuna ili kaznom zatvora u trajanju do 30 dana kaznit će se za prekršaj fizička osoba koja:

5. pokuša unijeti ili unese i ističe u športskom objektu transparent, zastavu ili drugu stvar s obilježjem kojim se iskazuje ili potiče mržnja ili nasilje na temelju rasne, nacionalne, regionalne ili vjerske pripadnosti (članak 4. stavak 1. podstavak 5.),

Članak 4.

Protupravnim ponašanjem u smislu ovoga Zakona smatra se:

(podstavak 5.)

– pokušaj unošenja, unošenje i isticanje transparenta, zastave ili druge stvari s tekstom, slikom, znakom ili drugim obilježjem kojima se iskazuje ili potiče mržnja ili nasilje na temelju rasne, nacionalne, regionalne ili vjerske pripadnosti,

U skladu s odredbom članka 21. Prekršajnog zakona odgovara se i za pokušaj - s namjerom započeti ali nedovršeni prekršaj koji mora imati tri sastavnice:

Početak ostvarenja djela

Izostanak posljedice

Namjera počinitelja

Članak 4.

(2) Protupravna ponašanja iz stavka 1. ovoga članka mogu biti ostvarena tijekom čitavog razdoblja od polaska, putovanja, trajanja natjecanja do povratka sa športskog natjecanja.

Slučaj 1:

- **prvostupanjska osuđujuća presuda Prekršajnog suda u Rijeci, Stalna služba u Opatiji broj: 22. Pp J-569/16**
- **potvrđujuća presuda Visokog prekršajnog suda Republike Hrvatske broj: JŽ-1799/2016**

**Pokušaj unošenja transparenta s natpisom
„JEBI SE RIJEKO“
na nogometnu utakmicu**

Objekt pravne zaštite u ovom postupku i u konkretnom slučaju je pravo građana (gledatelja) i sudionika da ne budu izloženi nečijem iskazivanju neprijateljstva, a koji stav je očito iskazan na krajnje neprimjeren način.

U ovakvom slučaju se ne procjenjuje jesu li takvi transparentni subjektivno uvredljivi (za neke osobe mogu biti, a za druge možda ne), već se radi o iskazivanju mržnje u objektivnom smislu prema svakom građaninu Rijeke (koji nije dužan i ne može znati odnosi li se riječ „Rijeka“ na klub ili grad), ne štiti se osobni osjećaj navijača NK „Rijeka“, već zahtjev za poštovanjem prava u javnom ophođenju, koje pravo da ne bude izložen porukama koje se mogu shvatiti kao govor mržnje pripada svakom pojedincu, ali i regiji, zemlji, narodu...

Slučaj 2:

Izvikivanje pozdrava „Za dom” na nogometnoj utakmici

- **prvostupanjska osuđujuća presuda Prekršajnog suda u Zagrebu broj: Pp J-4877/13**
- **presuda Visokog prekršajnog suda Republike Hrvatske broj: Jž 188/2016 (potvrđujuća u odnosu na meritum i povišena novčana kazna)**

- odluka o nedopuštenosti zahtjeva ESLJP, br. zahtjeva 20373/17

(domaći sudovi dali relevantne i dostane razloge za odluku da izvikivanje pozdrava „Za dom“ predstavlja prekršaj)

HVALA NA PAŽNJI

KONTAKT

mladen.genc@vpsrh.pravosudje.hr

robert.zavrski@vpsrh.pravosudje.hr